

হীদাক কান্নৰবা পান্থীশিং : তেকসস বেকাতা

– ডা. ৰুইদ্রোম বীৰকুমাৰ সিংহ –

হিমালয়ান য়ু (Himalayan Yew) হায়না খঙনৰিবা য়াম্মা চাউৰা জিম্নোসপৰ্ম (Naked Seeded Plant) গী কাঙলুণ্ডা চনৰা উপান্থি অসি ঙসিদি মালেম পৃথ্ৱা মমিং চংলি। পান্থী অসিগী সাইন্টিফিক নংত্ৰগা বোটানিকেলগী ওঁইৰা মমিংদা *তেকসস বেকাতা (Taxus baccata Linn.)* হায়না কৌই অমসুং তেজ্ৰেসি (Taxaceae) শাঙৈগী মনুং চল্লি। মতম পুন্ম মন্ত্ৰ শংদুনা তৈৰা তেকসস পান্থী অসি অৱাং থংৰা বিশুপৱেথা (Northern Hemisphere) গী লমদমশিং হায়ৰদি এচিয়া, য়ুৰোপ, নোৰ্থ অমসুং ময়ায় থংৰা অমেৰিকানচিংৰা মহাদেশশিংদা হৌবগী পাউদমশিং লৈ। ইন্দিয়া, নেপাল, ভূটান, ম্যাম্মাৱ, আফ্গানিষ্টান অমসুং পাকিষ্টান্দা পান্থী অসি অদুমক ফজনা হৌই। ইন্দিয়গী মনুদা তেকসস পান্থী অসি অৱাংৰা চিংদা মহেশীগী ওঁইনা মণিপুৰ, মেঘালয়, অৰুনাচল প্ৰদেশ, সিক্কিম অমদি নাগালেণ্দনচিৰা সমুদ্ৰ ঈমায়দগী মিটাৰ ১৫০০ দগী ৩০০০ ফাওৰা ৰাংৰা মফমশিংদা ফজনা হৌই।

তেকসস পান্থী অসি অহানবদদি থৌইদোক্ৰা য়াম্মা কান্নৰা পান্থীানি খঙনদবদগী য়াহুৎত্ৰনা শীং ওঁইনা থাদেক্ৰৱশ্মী অদুব কুমজা ১৯৮৩ দগী কেসল মখল খৱা হায়ৰদি ব্ৰেষ্ট কেসল (Breast Cancer) অমসুং নুপীগী অঙাংখাভিগী কেসল ফহনৰা ওস্তা তেজ্ৰোল (Taxol) হায়ৰিৰা কম্পাউন্ড অসি তেকসস পান্থিদা য়াওই হায়না খঙনৰকপদগী পান্থী অসিবু মালেম শিন থুংনা শক খঙনৰকথি। তেজ্ৰোল হায়ৰিৰা কম্পাউন্ড অসি তেকসস হায়ৰিৰা পান্থী অসিগী উগী মকুদা মৰু ওঁইনা য়াওই। তেকসস পান্থীগী মনাদা তেজ্ৰোল অসি য়াওজৱবসু চাং য়াম্মা নেম্মা য়াওই। তেকসস পান্থীগী মশা পুন্মমজা পৌইজন হায়ৰদি হু চেঞ্জি হায়বসি চহী কয়াগী মমাঙদগী খঙনদুনা লাক্কি। চহী লিশিং কয়াগী মমাঙদা থোকথিৰা গেলিক হায়ৰিৰা লান (Gallic War) অসিদা কেটোভোলকস (Catovolcus) হায়ৰিৰা ইবুৱোনিস (Eburones) কী আৰ্মিগী জেনৱেল অসি লান্দা মায়থীৰা নংখিবদগী থৱায় নুংঙাইতদুনা তেকসস পান্থিদগী শেন্শা মহী অদু থকুনা মখন্তা থৱায় থানুনা শিজথিবগী পাউদমসু লৈ। তেকসস পান্থীগী মহয়গী মতংঙ খৱা নঙনা মশা অয়ান্ধা হু চেঞ্জি হায়না থাজনদুনা লাক্কি অমসুং মনা অদু কংহল্পবদি হু য়াওবগী চাং অদু হেঞ্জি হায়নসু পাউদমসু। অদুম ওঁইনমক পাকিষ্টান্দনদি তেকসস পান্থীগী মনা অসি শা-যণনা মৰু ওঁইনা হাংমেংনা থৌইদোক্ৰা অমাঙ-অতা খোক্তনা চায় হায়ৰি।

বিজ্ঞানগী পাউদম অমগী মতুং ইয়া অমেৰিকাগী সাইন্টিষ্টশিংনা কুমজা

১৯৬৪ দা তেকসস পান্থিদা তোজ্ৰিক হায়ৰদি হু ওঁইৰা রসায়নশিং য়াওই হায়না পুথোকথি। মথোয়না অহানবদা Pacific Yew হায়ৰদি Taxus brevifolia দা অহানৰা ওঁইনা থিজিনথি। থৌইদোক-হেন্দোক্ৰা অঙকপা অমা ওঁইনা অমেৰিকাদা লৈৰা ইন্দিয়গী সাইন্টিষ্ট ডা. এম সি ৰানি অমসুং মহাক্কী কাঙবুনা ইহান হানৰা ওঁইনা তেকসস বেকাতাদগী তেজ্ৰোল অসি মশক খঙৰা অমদি শুংৰা ঙমথি। অদুম ওঁইনমক রসায়ন তেজ্ৰোলগী হীদাক্কী মণ্ডগশিং অদুদি চহী কয়ামৰুম লৈৰৰা মতুংদা হায়ৰদি কুমজা ১৯৮৩ দা অমেৰিকাদা লৈৰা নেসনল কেসলৱ ইন্সটিটিউট (National Cancer Institute) তা নৈনদুনা কেসলৱ ঙকথোকপা ঙুস্তগী মণ্ডগ অদু মায় পাক্ৰ খঙথি অমসুং নৈনথি। অমেৰিকাদা লৈৰা ফুদ্ এন্দ্ৰ ড্ৰগ এদমিনিষ্ট্ৰেসন (Food and Drug Administration) না তেজ্ৰোল অসি ওভেৰিয়ান (অঙাং খাউ) অমসুং ব্ৰেষ্টগী কেসলৱশিং অসি লায়ংবদা হীদাক ওঁইনা শীজিন্নৰা য়াৱে হায়দুনা মথংশিংনা কুমজা ১৯৯২ অমসুং ১৯৯৪ দা অয়াৰা পীথি।

তেজ্ৰোলগী কান্নবসি বিজ্ঞানিক ওঁইৰা মওংদা পুথোক্তিঙৈ মমাঙদগী তেকসস বেকাতা পান্থী অসি হীদাক ওঁইনা শীজিন্নৱক্ষী পাউদম খৱদি লৈৱশ্মী। তেকসস পান্থীগী অনৌৰা ময়োলদগী শেন্শা মহী অদু কোক চীকপা, কোক ঙাওৰা, স্বৰ চনীং-চমাঙ শম্মদৰা, খোঙ হামথৰা, হকচাং শোম্ছৰা লায়ংবগী পাউদমসু লৈ। তেকসসকী মনা অসি পুন্নিং ৰাখল শোম্ছৰা অমদি শাৱৈ (Epilepsy) থুংবদসু ব্ৰাইবেল কাঙ্ডু খৱনা শীজিন্নবগী পাউদম লৈ। য়ুনানি সিস্টেম ওফ মেডিসিন (Unnani System of Medicine) দা শীজিন্নৰিৰা জৱনাৰ (Zarnab) হায়ৰিৰা হীদাক অসি শাবদা তেকসস অৱি মৰু ওঁইৰা মচল অমা ওঁইনা য়াওৱিবনি।

তেকসস বেকাতা হায়ৰিৰা পান্থী অসি চাউজল য়াম্মা থীনৰা অমদি মপুং মৰৈ ফৰা পান্থী অমা ওঁইনদা চহী ১০০ ৰোম চঙষ্ট। চহী ১০০ ৰোম শুৱৰা পান্থী অমনা উগী মকু অকংৰা কেজি ৩ লোমতমক থোকপা ঙুম্মী অমসুং মদু শুংদোকপদা তেজ্ৰোল ওঁইনা মিলিগ্ৰাম ১০০ দগী ২০০ ফাওবতমক ফংৰা ঙুম্মী। মপুং মৰৈ ফৰৰা তেকসস পান্থী অমনা মনা অঙকৰা কেজি ১২ দগী ২০ ফাওৰা পুথোকপা ঙুম্মী, চহী ৩ খুদিংগী মনা অদু ককপা য়াই। অকংৰা মনা কেজি ১১ দা তেজ্ৰোল মিলিগ্ৰাম ১০ দগী ২০ ফাওবতমক ফংৰা ঙুম্মী। তেজ্ৰোলা হায়ৰিৰা রসায়ন অসি কেজি ১ দা অন্তৰ্ৰজাভিগী কৈথোলদা লুপা ক্ৰোৱ ২০০ ৰোম পী। হায়ৰিৰা তেজ্ৰোল অসি কেজি ১ শুংবদা মপুং মৰৈ ফৰৰা তেকসস

পান্থী ২০০০ দগী ৩০০০ ফাওৰা মথৌ তাই। তেকসসকী মকুদা য়াওৱিৰা তেজ্ৰোলগী চাং অসি চাদা ০.০০০১ ৰোমনি। মপুং মৰৈ ফৰৰা তেকসস পান্থী ৩ দগী ৬ লোম্মা তেজ্ৰোল গ্ৰাম ১ ফংৰা ঙুম্মী অমসুং হায়ৰিৰা গ্ৰাম ১ অসিনা কেসলৱনা নাৱৰা অনাৰা মী অমা লায়ংৰা কোন্নবগী চাংদনি।

তেকসস অসি ইয়ায় লায়না মখল অনীদা চাড়া শন্দোকপা য়াই। অহানৰা মৰু অদুনা হুদুনা চাড়া শেন্শা অদুগা অনীশুৰদা কতিং হায়ৰদি মশা অদু কল্পগা Indole Butyric Acid হায়ৰিৰা হোৰ্মোন অসি ০.০০২ গী মপাঙ্গল লৈৰা মহীদা লুগ্ৰগা থাৰা অসিনি। থা ২ গী মনুদা ময়োল ফজনা চেংই অমসুং চান্ৰা ৮০ গী মথক্তা মায় পাকপগী পাউদম লৈ। চহী ১ গা থা ৩ লোমগী মতুংদা ফিল্ডতা থাদোকপা য়াৱে। মণিপুৰগী মফম কয়ামৰুম মৰু ওঁইনা অৱাংৰা চিংশিংদা তেকসস পান্থী অসি থাৰা য়াগনি। ঐথোয়না অসুন্ম্মা পাথোকপা য়াই মদুদি মপুং-মৰৈ ফৰৰা তেকসস পান্থী ২৫,০০০ খক্স মণিপুৰগী অপূনৰা অংগী পোংথোকথিংশী মমলদগী হেনগনি হায়বসিনি। ☞

এদিটৱদা থাৱকপা চিঠি/ৰাক্ষ/মীয়াৱমগী কোল্লাউ/পাউদম অমসুং অতৈ-অতৈ....

‘মৌইৱাং সেন্দ্ৰা থাঙ্গ’

ইকায়খুম্‌জৱিৰা এডিটৱ,

কাঙলুপ মশীং কয়া অমনা খুন্দা লৈতাদুনা লৈমিন্নৰিৰা ইৱমদমনি, ‘মণিপুৰ’। মশা-মশাগী অনিংৰা অপান্ধা ফোঙদোক্ৰদুনা মীওঁই অমা-অনী পুনশিল্পগা কাঙলুপকী ঈৱাং শাণংদনুনা মীওঁইৰা মশেলগী মৱক্তা নুংশিনদনৰা হোংবনা লেপুণ্ডা সনা লৈবাক্কি, ‘মণিপুৰ’। চফু কাৱয়ৰা কাক্ৰা হৱাউবনি কাউবিগনু ইৰৈচাশা, ইশাগী ওঁইজৰা খক্তা তানগে খল্লবদি, মীৱমগী লমহুইনা তালব কাথিগনি, পুসি চুগ্ৰা দোলাইলেং ওঁইদুনা তেক্ৰনি।

নাগানা পান্থী গ্ৰেটাৰ নাগালেণ্ড, বুক্কিনা পান্থী কুকি হোমলেণ্ড, মীতেনসু পান্থী মৈত্ৰবাক অমা হায়ৱসিৱা, মুসলিম ইচিন-ইনাওশিংনসু মুসলিম মাইনোৱিটি হায়দুনা মগী মগী কাঙলুপ মশেলগী ওঁইৰা অখুৰা মিংয়েং খক্তনা লৈবাক ঈৱাং থোকহুদুনা লৈৱিঙ চৈৱকসিদা, মালেম পুন্মমকী লম কোয়বশিংগী পোথাফম ওঁইৰিৰা ‘সেন্দ্ৰা’ টুৱিষ্ট সেন্টৱৰগী মতাংদা ঐথোয়গীনি মথোয়গী ওঁইৰা য়াৱোই হায়দুনা লৈবাক ঈৱাং থোক্ৰুৱৰা ‘থাঙ্গ’ হযৰা ফুৰুপ অমা অমুক থোক্ৰকপণ্ডম তৌৱবসি শান্তি পান্ধা, য়েল-হৌমীৰু নুংশিজৰা, অমত্তা ওঁইৰা পামজৰা ইৰৈচা পুন্মমকীদমভুদি লাইবক থিৱনি। কুপ্ৰা নৈনবিয়ু, মৌইৱাংবু মীতৈৱা, মৌইৱাংনা মৌইৱাংনি, মীতৈনা-মীতৈনি, মৌইৱাংসু নিংথৌ পাঞ্জি, মীতেনসু নিংথৌ পাঞ্জি। পুন্মমকী পুোক্কি হায়নৰিৰা ইবৌৰৌ পাথংবনা মৌইৱাং নিংথৌগী মখাদা চহী চান্ধা লোক্তুনা লৈৱল্লৰা মতুং মীতৈ কংলদা নিংথৌ ফম্বল লাংথিৰা অমদি লৈঙাক সাসন তৌগদৰা লৈবাক্কী বাউ দৱি মেপ অমদি কুমজা-তাৱিখ অবঙ অহৈশিংগী মফমদা তেজ্ৰা কায়দনা লৈবনি। ঐথোয় পুন্মমক্ৰা খহুমিন্নগদবদি ‘মণিপুৰ’ হায়ৰা ৰাইহেসিক মচৌ কৱন্ম্মা কৱন্ম্মা মতমদা কনানা খোনথিৰা মিংথোলনো অমদি ৰাহহুৱেল্লৱ কৱিনো হায়বসি ঝাই পুন্মক্ৰা খঙনৰৰা ৰাফমন। মীওঁইৰা পুন্মক্ৰা ‘দুপী অঙাং, লৌৱি-শিজকা’ হায়নৱিবদুনি। মীওঁইৰা ঝুন্নাই হায়না হিংমিন্নৰিৰা ঐথোয় মশেল অসি কনাগুন্ম্মা কনাগুন্ম্মী অমগী মৱদদা খঙননৰা হোংনদ্রিঙৌ মমাঙদা ঐহাক ইশানা ইশাগী মৱমদা হান্না কুপ্ৰা নৈনগদবনি। মী অমদা নঙ লাঞ্জি হায়দিঙৈদা ঐ ইশাগী অশোৰাৰা অমদি অৱনাৰা হান্না থিৱাক্ৰদবনি। ইশাগী অপান্ধনা মাঙজিল থাদুনা ৰা ঙাঙথোক্ৰোইদবনি। মীওঁইবগী চিনবালদগী থোকথিৰা ৰাইহে হায়বসি য়াম্মা লুবনি ‘মীনা শিবনা চিদা, শানা শিবনা খোঙ্গুদলা’। চনৰা য়াৰা ৰা ঙাঙৰা খক্তা তুং কোইৰা, শান্তি লৈৰা হায়বদু ওঁইগদৌৱিবনি। চিনবালথোংদগী হায়দোক্ৰিঙদা মৱম চাৱৱা নংত্ৰগা চাৱিৱৰা হান্না খহুগদবনি ‘Look before you leave’।

মালেমগী লম কোয়ৰা পুন্মমকী, শিংথানফমশিংগী মনুংদা তোপ তেপ্পা মফম অমা ওঁইৰিৰা সেন্দ্ৰা টুৱিষ্ট সেন্টৱৰু ঐগীনিগা হায়ৰা ৰাইহেসিদি হায়নিংদৰা কনাসু লৈৱোই অদুবু ওঁইথোক্ৰদ্ৰা ওঁইথোকওঁইদা হায়বসিনি লুৱিবদি। সেন্দ্ৰাবু মৌইৱাংগীনি নংত্ৰগা থাঙ্গগীনি হায়দুনা মীচম মীয়ামগী মৱক্তা নাকপাক তানদুনা লৈবাক ঈৱাং থোক্ৰৰা, মীওঁইৰা মশেলগী মৱক্তা শিংচৈপ থাদুনা অমগা অমগা নুংশিনদনৰা শিল্লিবসি কনাননো হায়বসি মৌইৱাং অমদি থাঙ্গগী মীয়াম্মা ময়েক শেংনা থিমিন্নৰা অমদি খঙদোক্ৰৰা হোংবনা মথৌ তাই। লৈবাক্কী লুচিংৰা শাৱিৰা পোলিটিসিয়নশিংবু ওঁইৱিৱা? মীয়ামগী মফমদা কথোকপা শাদুনা লমাই শেন্ধাও তেংনৰা এন জি ও অমদি ক্লব, ওৰ্গেনাইজেসন তৌৱিৰা মাইখুম উগ্ৰা মীওঁইশিংদুবু ওঁইৱিৱা নংত্ৰগা মৌইৱাং অমদি থাঙ্গগী মীওঁইৰা অনীগী মৱক্তা চেঞ্জিৰা ঈগী ঈসেল অনীগী খেৱৰা কৱি লেবনো? ৰাফম অসিগী মতাংদা পোলিটিসিয়নশিংগী খুং য়াওঁই হায়বসিদি থৌদোক অসিগা মৰী লৈনৰা মীয়ামগী ওঁইৰা মীফমদা শৰুক য়াথিৰা পোলিটিকেল লিদৱশিংগী চিনবালদগী থোক্ৰকপা ৰাঙাঙ খৱনা ময়েক শেংনা তাক্ই। মদুদি কুমজা ২০২৫ দা ওঁইৰা য়াই হায়না খন্নৰিৰা পোলিটিকেল লি-কিমিটেশনগী নুংগী ওঁইৰা কাঙলোন অমা পুথোক্ৰুনা কাঙলুপ অমখক্তগী পুন্নিং ফাথনৰা অমদি মতম শাংনা মীয়ামগী মৱক্তা উংখংনদুনা থল্লনৰা হোংনৈ। অমৰোমদা এন জি ও অমদি ক্লব, ওৰ্গেনাইজেসনশিংনসু হীৱম অসিদা মায়কৈ খুদিংমক্কী মীয়ামদা অশেংৰা থম্মোয়গী ৰাখক্লোন পুথোক্ৰুনা কাঙলুপ নাইদনা শান্তি পুৰক্ৰৰা হোংনবিয়ু, এন জি ও অমদি ক্লব, ওৰ্গেনাইজেসনশিংগী মথৌদি মীয়াবু শান্তি লৈনা লৈবাক মৱা তপ্ৰৰা হোংনবনি, টুৱিষ্ট হোমগী মমিং শীজিন্নদুনা ফন্দিং এজেসিংশিংদগী ফদ্দ তান্দুনা লমাই শেন্ধাও থনৰা, মীয়ামগী মীংদা ইশাগী লন-থুম লেপশিননৰা নভে। মীওঁই অনীমক তোঙান তেগ্ৰানবগী ৰাখল থাদোকপীয়ু, মহেশীগী-মহেশীাগুম অহোংৰা লৈতনা লৈবিয়ু, অখুৰা মিংয়েং থাদোকপীয়ু। লমগী ঙমথৈ হায়বসিদি ইশা-ইশানা পায়ৰিৰা ডাগ নম্বৱ অমদি পাট্টা নম্বৱ অদুনা দোখোন তৌৱিৰা মফম অদুগী ঙমথৈ অদুইশা ইশাগীনি। মৌইৱাং মচানা থাঙ্গদা লৈৱবদি, থাঙ্গদা লৈৰা ‘মৌইৱাং মচা’ হায়ৰা তাবনি অদুগা থাঙ্গ মচানা মৌইৱাংদা লৈৱবদি, মৌইৱাংদা লৈৰা ‘থাঙ্গ মচা’ হায়ৰা তাবনি। মীগী মীখুন্দা লৈথিৰা ঐগী ইচল ইচে, ইনাওশিংবু ঐনা নুংশিদুনা মতংপ পাঙৰা, শেন্ধা শাৰীৰা হায়বসিদি চংনবীনি অমদি ইমুং অমদা ইচনি ইনাও য়াসুদগী নংত্ৰগা মফম মতিক চাদবদগী, অতোপ্পা মফম অমদা

হোংদোক হোংজিন তৌৰা কৱিসু কায়দে 'Right to Freedom of residence'-এ Indian constitution নসু অয়াৰা পীৱি। ঐগী ইচননুপী অদু মতমগী মতুং ইয়া শাৱেপ ফাৱক্তুনা মশাগী অপান্ধদা নংত্ৰগা অহলশিংনা হায়না শিংখন্দুনা য়ুম-কৈ পাননদুনা অতোপ্পা শাগৈদা তিনথিৰা, অতোপ্পা মফম অমদা লৈথিৰা হায়বসিদি কৱিসু কায়দে চংনবীনি। 'Right to Freedom of Life and Liberty' হায়না ইন্দিয়ন কঙ্গটিটুশন্মা অয়াৰা পীৱবসু মফম মতমগী মতুংইন্ম্মা আইং-অশা অমদি জিওগ্ৰাফিকেল প্লেটফোৰ্মগী মতুং ইন্ম্মা মফম অদুগা চুনৰা মওংদা হিংনৰা হোংনৰা হায়বসি মীওঁইৰা ঐথোয়গী ঝুন্নাই অসিগী চংনবীনি। মদুগী ওন্ম্মা তৈনবদা ঐ মৌইৱাংদা/থাঙ্গদা লৈৱকনি ঐনা লৈৱিৰা মফম অদুদি মৌইৱাং/থাঙ্গ ওঁইগদবনি হায়বসিদি কনানসু য়াৱোই, ঐথোয়গী শাটগে-নাটৈ, ইচিন ইনাও পুন্মক লেকায় অসিদা লৈ, ঐথোয়না লৈৱিবসি ‘শ’গোলবন্দ’ ওঁইজৱবসু ঐথোয় মৌইৱাং/থাঙ্গ এসেমব্লি কঙ্গটিটুাঙ্গিদা ভোট খাউ মৌইৱাং/থাঙ্গ ওঁইগদবনি হায়ৱবদি ‘শ’গোলবন্দ’ নসু য়াৱোই।

ঐথোয় মীওঁইবগী ঝুন্নাই অসি চংন-কাঙলোন অমগী মতুং ইন্ম্মা ইন্দি দয়ন কঙ্গটিটুাশনগী লৈঙাক মখাদা নাগৱিক অমা ওঁইৱকনৱা ইন্দিয়ন কঙ্গটিটুাশনগী কঙ্গটিটুাশনেল ৱাইট অদুনা পীৰা চংন কাঙলোনশিং অদুগী মখাদা হিংমিন্নৰা হায়বসি ঐথোয় ইশানা ইশাগী ইৰৈপাকপু ইকায় ঝুম্মৰা উৎপনি। লৈঙাক্কী লোইশঙ খুদিংমত্তা ইন্দিয়ন কঙ্গটিটুাসন্মা পীৰা ৱাইট লৈ, ৱাইটশিং অদুগী ৰাংমদা লোইশঙ অমনা হেঞ্জিমা নংত্ৰগা ৰাংনা থবক তৌৰা য়াদে, চৈৱাক ফংগনি। অসিগুন্ম্মা কঙ্গটিটুাশনেল ৱাইটশিং অসিগী অচুম অৱান ময়েক শেংনা মীয়ামগী মমাঙদা পুথোকপীনবগীদমক ৰায়েলশঙশিং লৈ। ৰায়েলশঙশিং অদুগী ৰায়েল ঐথোয় পুন্মক্ৰা গুৱ্ৰা চংপা হায়বসি ঐথোয় ইশানা ইশাগী মমল য়ান্ধৰা কঙ্গটিটুাশনেল লোশিং অদুবু ইকায় ঝুম্মৰা উৎপনি। ঐথোয় ইন্দি দয়াগী নাগৱিক অমা ওঁইনা ইন্দিয়ন কঙ্গটিটুাশনবু ইকায় ঝুম্মৰা উৎফম থোক্ই। খুৱক্কী ঈ মশেল নাকপাক তানৱবদি কনানা য়েলহৌমীশিংগী মশক তাকপা ঙমগনি, কংলৈ ময়োল্দা তাংবল কাদুনা গ্লোবেল ইকোনোমিগী লমজেলদা দোলাই তোংলিৰা মীয়ানচাশিংনা অৱাং নোংপোক ভাৱতকী ফুৰুপশিংদা য়েংলিৰা খেন্নবগী মিংয়েং অমদি থাক্কিৰা লাং কয়ামৰুমসিদা থুৰুবদগী ঐথোয় পুন্মমক মথোয়না তোংলিৰা দোলাইশিং অদুগী দোলাইলেং ওঁইৰুবগী হুমাংমলশিং অদুনা পুসি চুগ্ৰা লৈখা তানা হিংথিসি হায়বৱা, ইমা লৈবাক ইফুৰুপ অসিবু মীৱমগী লমহুইশিং অসিগী মখংতা শিল্পুসি হায়বৱা? ইন্দিয়ানী অৱাং নোংপোক চিদিহা তোমথিন ঙাল্লিৰা ইমগী মপৱী মমোমশিং ঐথোয়দি

জাতক্কী শৈৱোল মৈতৈলোন্দা ইথোকপা : বি জয়ন্তকুমাৰ শৰ্ম্মা

থেবগী মশা কথোকপা

মপোক অমা বোধিসত্ত্ব থেৰা ওঁইনা পোৰুশ্মী, সৎ-কৰ্ম্ম তৌদুনা মপুলিদে লৈৱশ্মী। য়োং, লমহুই, শনম্ব মাগী মৰুপ অহুমদা, দান, ধৰ্ম্ম, ব্ৰতগী লীথি তত্ত্ব মথোয়দা। নোংমা ব্ৰত তৌৱগা থিনৱক্ৰে চানৰা; ঙা, শব্ধোম, হৈনৌনি মৰুপশিংনা কংথিৰা; পুৰকথিদে ডুমিমা ‘কনাগীনো?’ লাউৱশ্মী। ‘তৌদৌবসি কৱিনো!’ থেবদুনা শল্লশ্মী, ‘চাল্লিবু লাৰুগা কৱিনোনে পীদৌৰা! ফৱে, ‘ইশা চাৱোবু ঙাৱৱে ঐগী হায়দৌৰা।’ সাকা কৌৰা লাইদুনা ৰাখল অসি খঙদুনা। লাৱ্ৰে ব্ৰাক্ষণ শাদুনা চাংবু য়েংগে হায়দুনা। য়োং, লমহুই, শনম্ব লৈজ-লৈজ পুথোক্ৰে; ধৰ্ম্ম লৈৰা থেবদি মশা দানবু তৌৱক্ৰে। মৈবু হৌৱে ব্ৰাক্ষন্দো চোংশিনখৱে থেবদো, লাইগী থৌশিল অঙকপা কৱি চায়ে মশাদো। সাকা কৌৰা লাইদুনা অশেংবদু হায়খৱে; দান ধৰ্ম্ম তৌবগী কান্নবদু লীখৱে। থেব’ই মুৰ্ত্তি চাংন-শা থাজদবু খেনখৱে; ধৰ্ম্ম লৈৰা জীৰ মৱি চাম-চিম লৈখৱে।

চুহি চফুদা খোংপাক্ৰা কাওবগী হৈনবী থাদোক্ৰসি 'LONG LIVE MANIPUR'।

আদোমগী - মৌইৱাংথেম সোমোৱজিৎ কেগেচা ওগষ্ট ১৩ না লাকপদা

ইকায়খুম্‌জৱিৰা এডিটৱ,

কুমজা ২০১৬ কী ওগষ্ট ১৩ অমুক হন্মা লাকপগা লোয়ননা অৰিৰা পুৱাৱীৰু নৌইহীনা ময়োন চোংহল্লক্ৰৰা অথৌবশিংবু নীংশিংৰা নুমিংনি। কাওঙল্লৱোইদৰা চহী কুমজা অমনি ১৮৯১, মতমদুগী অথৌবশিংনা মায়থীগনি হায়ৰা খঙনা খঙনা মৱমদম্বু নুংশিজবগীদমক মৰোমদোম ননীং তন্ম্ৰ। লৈজনৰা বৃটিশকা অকনৰা লান শোৱুথিৰা, লানফম অদুদা মণিপুৰীশিং মায়থীথি, মণিপুৰ মীখা পোনথি। মতম অদুগী মণিপুৰগী নীংতন্ম্ৰ ঙাকচনৰা হৌথিৰা লানফমদা য়াইবী থৱায় পোম্ছাথিবশিংদু ঐথোয় ঙসিগী মীৱোলনা নীংশিংফম থোক্ই হায়বসি হৌৱক্লিৰা মীৱোল অসিনা লৌৱকপা ফীৱেপনি। মদুমক্তা চহী খুদিংগী নুমিং অসিবু মৰৈবাক নীংৰা অথৌবশিংগী নুমিং হায়দুনা ষ্টেটকী থাজা যৌৱম অসি পাঙথোক্লিৰা।মসিগী নুংগী ওঁইৰা ৰাহহুৱেক খঙফম থোক্ই। অদুবু লাইবক থীবদি হৌৱক্লিৰা মণিপুৰী মীৱোল অসিনা ঙসিদি অথৌবশিংগী ৰাহহুৱেক অসি কাউথোকপণ্ডম তৌৱি। মায়থীথিদ্বৰা য়াইবীৱেলশিং অদুগী মফম অয়ান্ধা অমগুন্ম্মা ঙসি হৈ অমা, লৈ মনা অমা কংচৰা অসিবু য়াইবিৱেলশিং অদুগী মপুন্নিং থৈনা পেনবিৱমগদা? মীওঁই লাক্ষ ২ ৭ লোম্মা চহী মঙাগী শক্তি শীৱৱৰা ঙসিগী লৈবাক নীংবশিংনদি নেসনল হায়ৱেশিংদা লুং-পাং তৌদুনা লাই শাৱক্লিৰা খুৱক্কী ঈ কয়া অসি ফাওৰা লাকশিনৰা ঙমদ্রি। ফম্বল কোদুনা লৈৱগা ককশাবি শাবশিং অসিগী চাকথ্যাক হুনবগুন্ম্মে। চৈভাক য়াওদ্বৰা চখন্ম্বৰা পৌইৱৈচাশিংনা ঙসিদি মক্কিন্দ্ৰা মৱল ফোয়দংচিৱ, মশেল মৱক্তা ওনশিন ওনশিন ৰায়নদুনা মপু পান্দৰা লৈৰাক্ৰুল্লে। মণিপুৰীশিংনা ঙসি হিংলিৰা পুসি মহিৎ অসি হোৱেন হয়েং কৱি ওঁইৱক্কনি তন্ম্ৰা ঙমদ্রিবনি। ঙাঙথোক শভেৱকপদদি ইমা লৈবাক্কীদমক, পৌইৱৈচাশিংগীদমক কংথোক্ৰে হায়বসি ঐথোয়গী পোলিটিকেল পাৰ্টিশিং অমদি ফুৰুপকী থাজা চেে চোংলিৰা কয়াগী হায়নৰা ৰা ওঁইৱি। তৌথোৱকপদদি কংথোকপগী মমি তাদবগুম তৌই। ঙুল্লোয়দৰা থবক, ঙাকপা ঙুল্লোয়দৰা ৰাশক্ৰম মাং থাৱগা মীয়াম্বু য়াই থাবগী যৌদৌ ঐথোয়গী লুচিংবশিংনা থাদোকক্ষৱে। মশাগী ওঁইজবনা মাং থাৰা লৈবাক্কী মপী মপা শকপশিংনা শোয়থি লানথিৰা খুদিংমক চাওথোকচনিংঙাই ওঁইৱৰা নুমিং অসিদা শেংদোকপা ঙুল্লৰা হোংনৱনা মীয়ামদা য়াইফ পাউজেল পীবদগী হেন্না হকচিমা লৌহিংই। মীয়াবু তংদু লৈতানা লেহনৰা হায়বসিদি পাউজেল অমদি পাউতক্ৰা য়াৱোই। লাইওঁইবৰা ইপা ইপুশিংবু নীংশিংবগা লোয়ননা কমদৌনা লৈবাক মীয়ামগী সেৰা তৌৱহুৱগে

হায়বদুমম্ব তানা খঙনৰা হোংনৱগা খুবু ইনফম থোক্ৰল্লনি। অদুগা হোংলক্লিৰা অকোয়বগী ফীভম অমদি খুন্নাই পুসিৱোলসিগা চুশিন্নৰা লৈঙাক অমা মীয়ামদা খুদোল তন্ম্মা ঙুল্লবদি লাইওঁইবৰা ইপা ইপুশি অদুগী মফমদা হৈ-লৈদগী হেনৰা খুদোল হায়বদু ওঁইগনি অমদি মথোয়গী লমন শিংৰা হায়বদু শক্ৰদৌৱিবনি। ওগষ্ট ১৩, নুমিং অসিনা লাকপদা নুমিং অসিগা ঐথোয়গা কৱি মৰী লৈনৱি অমদি কৱি তাক্ৰি মম্বু তানা খঙলবদি নুমিং অসি পালন তৌবগী ৰাহহুৱেক লৈগনি অমদি কান্নৰা ফংগনি। মতম অদুদা কৱি মৱমদগী ইঁৱৈবাক অসিনা অৱাৰা নংথিবনো, কৱি শোয়বন্দী নীংখা তন্ম্মা মাঙথিবনো হায়বসি খহুদৰা লান্ধা ফলবদি ঙসি ঐথোয়না কৱিগী ৰাৱিবনো, কৱি মৱমদগী অসুক ঙাক্ৰৌ লৈতৰা ফীভম অমদা ঐথোয় হিংলিৰনো হায়বসিসু খঙৰা ঙমগনি। ঙসিগী অৱাৰা অমদি কুমজা ১৮৯১ গী অৱাৰা অনী অসি ওঁইহল্লকপগী মৱম মৰী লৈনদৰা নভে। অৱাৰা খুদোংথিৰা নংবগী মৱম খঙৰা ঙুল্লবদি অৱাৰা কোক্ৰৰা পোৱমসু পুথোকপা ঙমগনি। মসিগী মথক্তা ঙসি ঐথোয়গী ঝুন্নাই অসিগী ঝাইদগী হেন্না কাং খোং চাইৰা, মথোং মৱম খঙদৰা মতম অমা ওঁইৱি। ঝুন্নাই অমা ওঁইনা ফুৰুপ অমা ওঁইনা হিংৰা য়াৱোইদৰা মওং মতৌ, লিচি শাজং ঙাঙনি ঙসি ঐথোয়গী ঝুন্নাইনা লৈৱিবসি। কুমজা ১৮৯১ গী মমাঙ অমসুং মতুংদা ঐথোয়না লৈঙাক্ৰোন লৈশেপ্লেনগী লমদা অশোয়ৰা অৱানৰা তৌথিবগী মহয় ঙসি ঐথোয়না ফংবগুম, ঙসিগী লৈঙাক্ৰা চংথৱিৰা অৱানৰা অশোয়বশিং অসিগী মহয় তুন্দা ফলকথিগনি। কুমজা ১৮৯১ গী যৌদোক অসি ঐথোয় লান্দা মায়থীত্ৰবসু ঐথোয়গী পুৱাৱীগী মায় পাকপনি, ফুৰুপ